

Kristiansand: Redusert matsvinn i Kristiansand kommune

Kristiansand vedtok at de skulle bli den beste byen i Norge på ikke å kaste mat. Det krever et bredt spekter av tiltak og mange involverte.

Klimasats-prosjektet, som er en start på arbeidet med å nå politikernes ambisiøse mål, er et samarbeid mellom kommunen, Klimaalliansen, Klimapartnere med Sørlandet sykehus HF, Framtiden i våre hender og Avfall Sør.

– Vi forsto at det var behov for et bredt samarbeid hvis vi skulle klare å nå målet som ble satt av bystyret. Derfor har vi prioritert å involvere mange samarbeidspartnere i prosjektet om redusert matsvinn, forteller Solvor Stølevik, miljø- og klimarådgiver i Kristiansand kommune.

Stølevik forteller at det er ulik grad av samarbeid mellom aktørene for gjennomføring av tiltakene mot matsvinn.

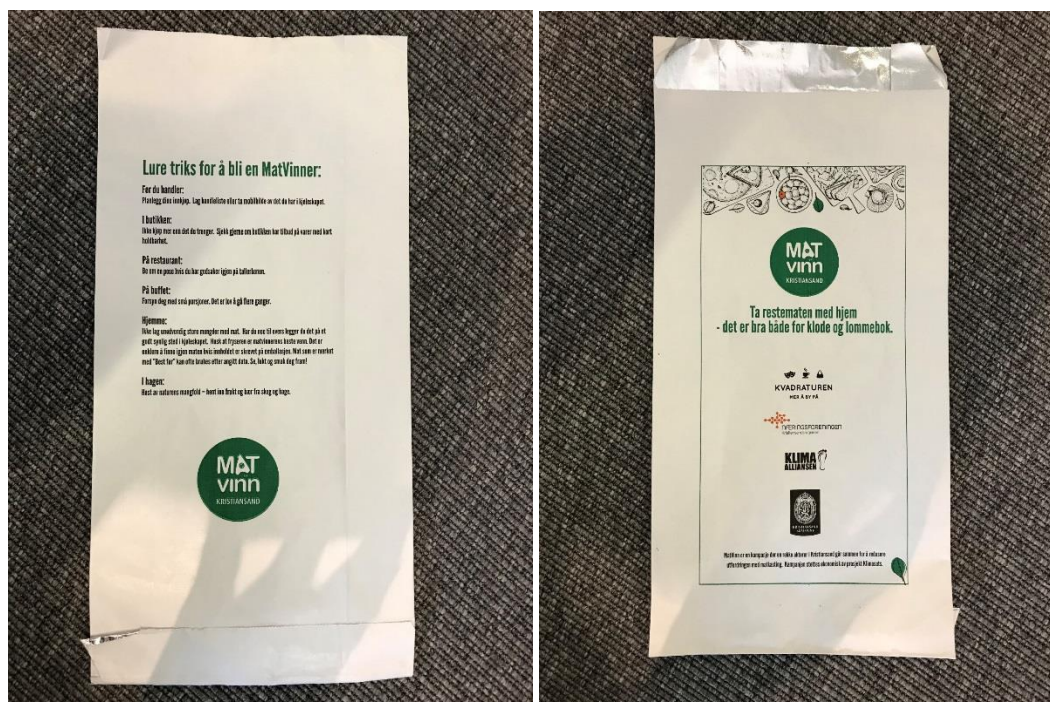
– For eksempel er både Avfall Sør, Framtiden i våre hender, Klimaalliansen og kommunen selv involvert i arbeidet med inspirasjon og undervisning i skoler og barnehager, sier hun.

Tre målgrupper

For å nå ut til flest mulig, har de innrettet tiltakene i prosjektet mot de tre målgruppene innbyggere, kommunale virksomheter og Sørlandet Sykehus.

– En del av prosjektet som har vært rettet mot innbyggerne, har vært innføring av restemat-posere, eller "MatVinn-posere", på ulike serveringssteder. Klimaalliansen har hovedansvaret for gjennomføringen av dette. Slik vil vi legge til rette for at folk tar med seg overskuddsmat hjem, i stedet for at den kastes, forteller Stølevik.

I tillegg er det trykket en håndfull gode tips på posen til hvordan man kan redusere matkasting. Posen vil derfor også fungere som et informasjonstiltak for å motivere til mindre spill av mat hjemme.



Kristiansands Matvinn-poser

Når det gjelder kommunale virksomheter, i første rekke helse- og sosialsektoren, har det vært viktig å ha en tett dialog med både Kjøkkenservice, som lager det meste av maten, og med omsorgssentrene for å kartlegge utfordringer rundt matsvinn og komme fram til tiltak som kan gjennomføres.

– Vi møter stadig på argumentet om at Mattilsynets krav til matsikkerhet er en av de største utfordringene rundt matsvinn, og enhetene som er involvert, ønsker mer ressurser for å kunne øke innsatsen på arbeidet mot matsvinn, forteller miljø- og klimarådgiveren.

– I tillegg ser vi at det er potensial for kutt både økonomisk og i mengden matsvinn ved en av kommunens store statlige institusjoner, Sørlandet Sykehus. Flere tiltak er nå gjennomført, og flere skal gjennomføres. Sykehuset kan allerede vise til gode resultater, sier Stølevik.

[Les mer om hvordan Sørlandet Sykehus sparte 750.000 kr på ett år.](https://klimapartnerne.no/) (Klimapartnerne.no)

Ulik motivasjon for å gjennomføre klimatiltak

Miljøvernrådgiver Marianne Bliksås i Kristiansand kommune poengterer at motivasjonen til både innbyggerne og kommunalt ansatte for å handle miljøvennlig kan være svært forskjellig.

– For å lykkes med kommunikasjonen vår som kommune, må vi ha dette i bakhodet. Ulike grupper motiveres av ulike tiltak, og når det gjelder klimagassutslippene, er det viktigste at vi klarer å endre atferd, uavhengig av hva som er motivasjonen bak, sier Bliksås.

Rekrutterte 20 MatVinn-familier

Et annet prosjekt som allerede har vist seg å være vellykket, er rekrutteringen av MatVinn-familier i kommunen. Framtiden i våre hender har i samarbeid med kommunen skaffet hele 20 MatVinn-familier, som deltok på prosjektet i fire uker.

Den første uken levde de som normalt, mens de tre siste ukene innførte de nye og endrede rutiner med mål om å kaste mindre, forklarer Stølevik. Underveis arrangerte Framtiden i våre hender en fellessamling med alle familiene for å utveksle erfaringer og dele tips. For å undersøke effekten av de nye rutinene veide og loggførte familiene maten de kastet både første uken og siste uken.

– En av familiene som deltok, gikk fra å kaste 2,4 kilo i uken til bare å kaste 28 gram. Det viser at potensialet i en enkelt familie er kjempestort, og at å stimulere mestringsfølelsen hos folk kan være mer nyttig en å bruke pekefinger, forteller Bliksås.

I tillegg har det i løpet av prosjektperioden blitt delt erfaringer fra MatVinn-familiene gjennom sosiale medier, tradisjonelle lokale medier og kommunens egne kanaler ut til innbyggerne i byen. På den måten har erfaringene om utfordringer, løsninger og gevinster blitt spredd for å inspirere andre til å ta de samme grepene selv.

Forankring avgjørende

Miljø- og klimarådgiver Stølevik påpeker hvor viktig det er at arbeidet med matsvinn forankres i kommunens planer.

– Det er lettere å få nok tid og ressurser når kommunen har forpliktet seg til å prioritere dette arbeidet. Derfor utarbeides det nå en handlingsplan mot matsvinn. Her legges det opp til at det årlig skal rapporteres på matsvinn-arbeidet, og det er ekstra motiverende for både ansatte og folkevalgte å kunne følge utviklingen med egne øyne. Når planen er forankret i organisasjonen, blir det i større grad et prosjekt som mange føler eierskap til, noe jeg tror er avgjørende for at vi prioriterer arbeidet også etter at det innledende arbeidet er ferdig, avslutter Stølevik.